

Vlaams
Parlement

ingediend op **1852** (2018-2019) – Nr. 1
1 februari 2019 (2018-2019)

Voorstel van resolutie

van Katrien Schryvers, Jelle Engelbosch, Freya Saeys,
Tine van der Vloet, Valerie Taeldeman en Peter Persyn

betreffende het beter op elkaar afstemmen
van de aanpassingspremie
voor personen met een handicap
en de aanpassingspremie voor ouderen

TOELICHTING

Situering

De woning vormt onmiskenbaar een van de meest essentiële elementen in de opbouw van een zekere levenskwaliteit. De grote meerderheid van de mensen koestert de wens om zo lang mogelijk thuis, in de eigen vertrouwde omgeving, te blijven wonen. Toch kunnen er zich situaties voordoen, zoals ouder worden of het slachtoffer worden van een ongeval, waarop de woning niet voorzien is. Het behoud van de zo gewenste levenskwaliteit is dan plots veel minder evident. Op zich hoeft dat ook niet echt te verwonderen. Wie denkt er immers bij de aankoop of bouw van een woning aan een dergelijke situatie? Dat iemand zelf of een van de gezinsleden ook wel eens het slachtoffer kan worden van een ongeval of ziekte die de mobiliteit beperkt, wordt het liefst naar de achtergrond verdrongen. Mensen geven zich niet altijd rekenschap van de veranderende levensomstandigheden waaraan het leven onderhevig is. Of de woning al dan niet aangepast is aan het gebruik van een rolstoel, aan de behoeften die samengaan met het ouder worden, zijn vragen waaraan mensen liever niet denken zolang ze niet zelf of in hun onmiddellijke omgeving geconfronteerd worden met een verminderde mobiliteit of een verhoogde zorgbehoefte.

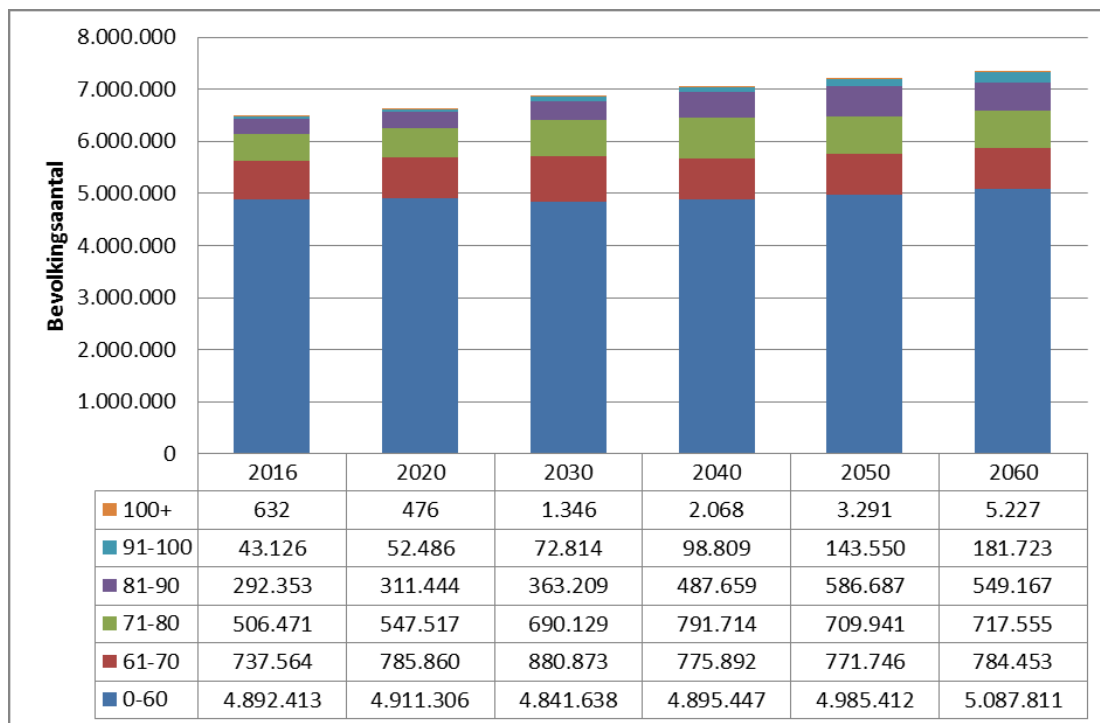
Zowel vanuit het welzijns- als vanuit het woonbeleid worden er evenwel al heel wat jaren inspanningen geleverd om het mensen mogelijk te maken zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Op die manier werd vanuit het welzijnsbeleid al sterk ingezet op de uitbouw van de thuis- en gezinszorg en de mantelzorg. Vanuit het woonbeleid wordt steeds meer het belang van het aanpasbaar bouwen en renoveren onder de aandacht gebracht. En vanuit beide beleidsdomeinen worden verschillende premies aangereikt die het mogelijk moeten maken om de woning aan te passen aan een verminderde mobiliteit en/of een verhoogde zorgbehoefte. De tegemoetkomingen in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap en de aanpassingspremie voor woningen zijn daar voorbeelden van. Die maatregelen dragen in belangrijke mate bij in de beslissing om een woning aan te passen. Tegelijkertijd wordt vastgesteld dat het bestaan van verschillende ondersteuningsmaatregelen, die alle volgens eigen, specifieke aanvraag- en toekenningsvoorwaarden worden toegekend, het voor de meeste mensen moeilijk maakt om nog een duidelijk overzicht te houden. Resultaat is vaak dat mensen er niet altijd in slagen om de tegemoetkomingen aan te vragen waar ze recht op hebben en dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Met dit voorstel van resolutie willen de indieners de Vlaamse Regering ertoe aanzetten de nodige initiatieven te nemen om de aanpassingspremie van Wonen-Vlaanderen en de aanpassingspremie van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) op elkaar af te stemmen.

Meer dan 50 procent van de Vlaamse woningen is gebouwd voor 1970. Een miljoen woningen in Vlaanderen is toe aan renovatie om de energetische toestand van de woning en de woonkwaliteit te verbeteren. Als een woning aangepast moet worden naar aanleiding van een verminderde mobiliteit en/of een verhoogde zorgbehoefte, zal het heel vaak over zo'n oudere woning gaan. Als het gezin de nodige informatie en ondersteuning krijgt, kunnen de aanpassingswerken misschien wel gecombineerd worden met renovatiewerken zodat het energieverbruik in de woning vermindert en de woonkwaliteit erop vooruitgaat.

Maatschappelijke evolutie

Het aantal ouderen groeit. De demografische ontwikkeling in onze samenleving wordt gekenmerkt door vergrijzing en verzilvering. Niet alleen het aantal ouderen stijgt, ook hun 'gewicht' op de totale bevolking neemt toe. Terwijl het aandeel

60-plussers in 2016 een vierde (24,41 procent) bedraagt van de totale bevolking in Vlaanderen, zal dat in 2060 oplopen tot bijna een derde (30,55 procent). Het aandeel 80-plussers zal zelfs verdubbelen, van 5,19 procent in 2016 tot 10,05 procent in 2060. In absolute cijfers zouden in 2060 in Vlaanderen 736.117 mensen ouder zijn dan 80 jaar en 2.238.125 mensen ouder dan 60 jaar.

Tabel 1: Prognose van de bevolkingssamenstelling per leeftijd in Vlaanderen 2016-2060

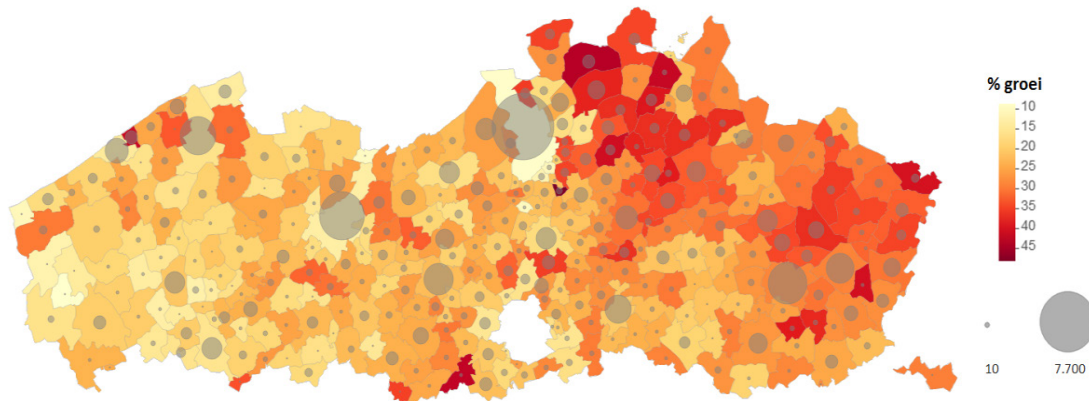
Die tendens wordt nog bevestigd door de demografische vooruitzichten voor de periode 2018-2035 die Statistiek Vlaanderen op 28 februari 2018 bekendgemaakt heeft. Die cijfers geven aan dat:

- de vergrijzing zich zal doorzetten;
- er meer alleenwonenden komen, vooral onder ouderen.

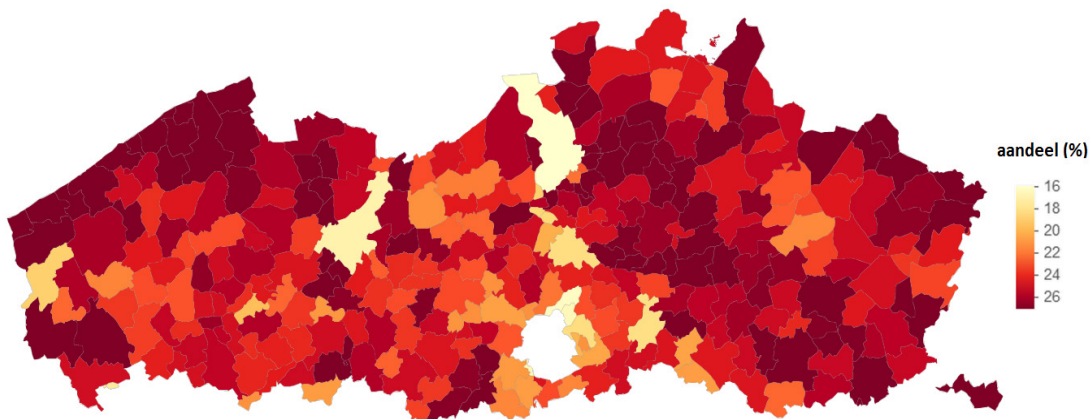
Tussen 2017 en 2027 wordt een stijging van het aantal 65-plussers verwacht van 22 procent. Ook hun aandeel in de bevolking neemt toe, van 20 procent in 2017 naar 23 procent in 2027. Daardoor zal Vlaanderen in 2027 zo'n 288.000 65-plussers meer tellen dan in 2017.

Ook het aandeel oudere alleenwonenden gaat in stijgende lijn. Het totale aantal alleenwonenden zal de komende tien jaar stijgen tot 943.000 (van 869.000 in 2017). Die stijging situeert zich uitsluitend bij de personen ouder dan 55 jaar. Statistiek Vlaanderen verwacht in 2027 73.000 meer alleenwonende 65-plussers dan in 2017.

De onderstaande kaart geeft de groei aan van het aantal 65-plussers per gemeente in de periode 2017-2027.¹

Die groei van het aantal 65-plussers leidt ertoe dat het aandeel 65-plussers in de Vlaamse gemeenten tegen het jaar 2027 gevoelig zal toenemen, zoals duidelijk blijkt uit de onderstaande kaart.

De recente demografische vooruitzichten tonen ook aan dat het aantal alleenwonenden de komende tien jaar gevoelig zal toenemen.

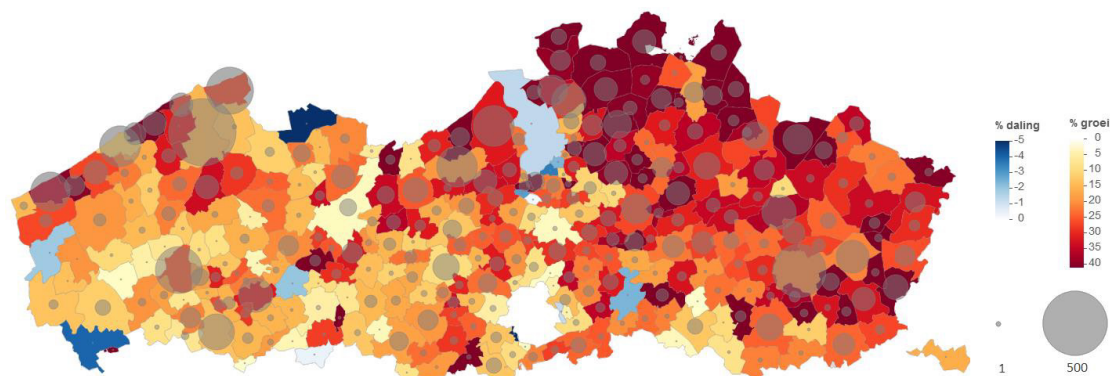
Aantal alleenwonenden²

	55-64 jaar	65-79 jaar	80+
Aantal in 2017	150.000	203.000	151.000
Aantal in 2027	161.000	247.000	180.000

¹ Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten 2018-2035. Statistiek Vlaanderen, 28 februari 2018.

² Aantal alleenwonende 65-plussers in Vlaanderen stijgt met 20 procent tussen 2017 en 2027. Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten 2018-2035. Statistiek Vlaanderen, 28 februari 2018.

En een specifieke groep onder de ouderen zijn de alleenwonende 80-plussers. Verwacht wordt dat het aantal alleenwonende 80-plussers met 19 procent zal toenemen tussen 2017 en 2027. De onderstaande kaart geeft de groei aan van het aantal alleenwonende 80-plussers.

De verschillende statistische bronnen mogen dan wel een aantal verschillen vertonen in percentages en absolute cijfers, ze duiden wel allemaal op eenzelfde, duidelijke tendens: de Vlaamse bevolking verouderd. Dat we met zijn allen ouder worden, is op zich een positieve vaststelling. Ze toont aan dat de levensomstandigheden van de mensen er de voorbije decennia sterk op vooruitgegaan zijn.

Maar met de voortschrijdende leeftijd duiken dus ook steeds meer ongemakken op, die het minder evident maken om de normale dagelijkse activiteiten te ondernemen. Wat iemand op jongere leeftijd moeiteloos aankan – poetsen, trappen op- en aflopen, in bad gaan enzovoort – wordt op een bepaald moment alsmäär moeilijker. Op dat moment kunnen kleine aanpassingen aan en in de woning een wereld van verschil maken, de levenskwaliteit verhogen en toelaten dat ouderen, ondanks fysieke ongemakken, toch zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. Naarmate het aantal ouderen in de samenleving stijgt, zal ook de vraag naar en de behoefte aan dergelijke aanpassingen in woningen stijgen.

Verschillende premiestelsels

Zoals hierboven al is beschreven, bestaan er verschillende premiestelsels om mensen die hun woning aan een verminderde mobiliteit en een hogere zorgbehoefte willen aanpassen, financieel een duwtje in de rug te geven. Maar zoals ook al is vermeld, is het voor de betrokkenen helemaal niet zo evident om te weten te komen op welke tegemoetkoming ze nu al dan niet recht hebben.

De tegemoetkoming van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap is specifiek gericht op personen met een handicap, terwijl de aanpassingspremie van Wonen-Vlaanderen een specifieke tegemoetkoming voor bejaarden is. Beide stelsels richten zich dus op een andere doelgroep. De enige uitzondering vormen de oudere gerechtigden die al voor hun 65e verjaardag over een VAPH-erkenning beschikken. Zij kunnen in aanmerking komen voor een aanpassingspremie van zowel Wonen-Vlaanderen als van het VAPH. Het VAPH houdt dan wel rekening met een eventuele aanpassingspremie die Wonen-Vlaanderen heeft toegekend. Als een aanvraag in aanmerking komt voor een aanpassingspremie van Wonen-Vlaanderen, dan wordt het bedrag van die premie in mindering gebracht op de tegemoetkoming van het VAPH.

De tegemoetkomingen mogen dan wel uit verschillende beleidsdomeinen afkomstig zijn, ze spelen op bepaalde vlakken dus wel op elkaar in. En dat maakt het er voor de aanvragers van een premie allemaal niet eenvoudiger op. Dat is overigens een

vaststelling die tijdens de hoorzitting op 7 februari 2018³ over de conceptnota voor nieuwe regelgeving⁴ betreffende het beter op elkaar afstemmen van de aanpassingspremie voor personen met een handicap en de aanpassingspremie voor ouderen, meermaals naar voren kwam. De vaststelling dat het huidige systeem van premies voor aanpassingen en verbeteringen aan de woning, met de verschillende voorwaarden die eigen zijn aan elk stelsel, een kluwen is en verwarrend overkomt bij de premieaanvragers, is een bekommernis van zowel de Vlaamse Ouderenraad als het Vlaams Intermutualistisch College.

Een vergelijking tussen beide stelsels maakt die bekommernis nog beter zichtbaar.

Aanpassingspremie VAPH	Aanpassingspremie Wonen-Vlaanderen
<ul style="list-style-type: none"> - draagt de meerkosten van de noodzakelijke aanpassingen op basis van de handicap; - is alleen gericht op mensen met een beperking die het VAPH heeft erkend als persoon met een handicap en die jonger zijn dan 65 jaar; - kan worden toegekend aan personen van 65 jaar of ouder, op voorwaarde dat ze al voor de leeftijd van 65 jaar ingeschreven stonden en dus over een VAPH-nummer beschikken, en op voorwaarde dat het om een handicap gaat die werd erkend vóór de leeftijd van 65 jaar; - werkt met een refertebedrag (maximumbedrag) per hulpmiddel, aanpassing enzovoort; - geeft alleen een tegemoetkoming voor aanpassingen die in de refertelijst zijn opgenomen. Premieaanvragen voor aanpassingen die niet in refertelijst zijn opgenomen, moeten aan de Bijzondere Bijstandscmissie van het VAPH worden bezorgd; - stelt geen inkomensvoorwaarde. 	<ul style="list-style-type: none"> - draagt de kosten van de speciale uitrusting voor de activiteiten van het dagelijkse leven, dus de technische of sanitaire uitrusting of de constructie van een woning; - is gericht op bewoners van 65 jaar of ouder; - is zowel bedoeld voor personen met als zonder handicap; - dekt 50 procent van het bedrag van de goedgekeurde facturen, waarbij de premie minimaal 600 euro en maximaal 1250 euro bedraagt; - is gebonden aan een inkomensvoorwaarde.

³ Verslag namens de Commissie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over de conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende het beter op elkaar afstemmen van de aanpassingspremie voor personen met een handicap en de aanpassingspremie voor ouderen (*Parl. St. VI. Parl. 2016-17, nr. 1176/2*).

⁴ Conceptnota voor nieuwe regelgeving van Katrien Schryvers, Vera Jans, Griet Coppé, Valerie Taeldeman, Cindy Franssen en Sonja Claes betreffende het beter op elkaar afstemmen van de aanpassingspremie voor personen met een handicap en de aanpassingspremie voor ouderen (*Parl. St. VI. Parl. 2016-17, nr. 1176/1*).

Vanuit die vaststelling stellen de indieners van dit voorstel van resolutie voor om nader te onderzoeken op welke manier beide soorten aanpassingspremies kunnen worden ondergebracht in één enkel systeem. Een dergelijk eengemaakt systeem zou volgens de indieners idealiter twee stelsels bevatten:

- één stelsel voor alle ondersteuning die te maken heeft met het aanpasbaar maken van een woning om mensen in staat te stellen zo lang mogelijk comfortabel te blijven wonen;
- een ander stelsel voor alle ondersteuning die te maken heeft met het verbeteren van de kwaliteit en de structuur van een woning. Daar wordt op het moment van de indiening van dit voorstel van resolutie al werk van gemaakt. De Vlaamse Regering heeft op 21 september 2018 haar tweede principiële goedkeuring gehecht aan een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie of verbetering van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning.⁵

Een dergelijke integratie moet ertoe leiden dat mensen zich voor een bepaald soort van tegemoetkoming niet meer tot verschillende instanties hoeven te wenden, afhankelijk van hun eigen situatie. Of iemand behoefte heeft aan een woningaanpassing door ofwel een beperking, ofwel een chronische ziekte, ofwel leeftijd, mag immers niet bepalend zijn in de beoordeling van de mate waarin die persoon recht heeft op een tegemoetkoming en mag er ook niet toe leiden dat die persoon zich tot verschillende instanties moet wenden.

Met een dergelijk voorstel tot integratie spelen de indieners van dit voorstel van resolutie overigens in op de doelstellingen van de Vlaamse minister van Welzijn Jo Vandeurzen om een intensievere samenwerking tussen de beleidsdomeinen Welzijn en Wonen te realiseren. In antwoord op een parlementaire vraag zei de minister daarover het volgende: "De afdeling Beleidsontwikkeling van het departement WVG en de afdeling Woonbeleid van het Agentschap Wonen-Vlaanderen concipieerden eind 2013 een nota met suggesties aan regelgevende initiatieven voor de samenwerking tussen beide beleidsvelden. Deze nota werd opgesteld op basis van ervaren knelpunten en het tussentijds inhoudelijk verslag vanuit 11 lopende experimentele projecten wonen-welzijn. Ook deze legislatuur zal de werkgroep Wonen-Welzijn de mogelijke samenwerking rond een aantal beleidsaspecten verder onderzoeken."⁶

Verschillen in inkomensgrenzen

Verschillende premiestelsels houden ook een verschil in benadering van het inkomensgegeven in. De aanpassingspremie van het VAPH is niet gebonden aan voorwaarden voor het inkomen van de aanvrager. De tegemoetkoming bedraagt het verschil tussen de prijs van de hulpmiddelen die meerkosten inhouden, en de basiskosten. Onder basiskosten wordt verstaan: de gemiddelde kostprijs van het vergelijkbare standaardproduct dat een persoon zonder handicap in dezelfde omstandigheden kan gebruiken. De refertelijst vermeldt voor elk hulpmiddel of voor elke aanpassing hoe groot het maximumbedrag van de tegemoetkoming is: dat is het refertebedrag.

Wonen-Vlaanderen stelt daarentegen wel inkomensvoorwaarden. Om aanspraak te kunnen maken op een aanpassingspremie van Wonen-Vlaanderen mag het belastbaar inkomen van de oudere en zijn of haar eventuele partner momenteel niet meer bedragen dan 30.640 euro, verhoogd met 1600 euro per persoon ten

⁵ Ontwerp van besluit de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie of verbetering van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning (<https://www.vlaanderen.be/nl/nbwa-news-message-document/document/0901355780257956>).

⁶ Schriftelijke vraag nr. 437 van 4 maart 2015 van Vlaams volksvertegenwoordiger Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over het VAPH – Ondersteuning van woningaanpassingen.

laste. Op het moment van de indiening ligt een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering voor advies bij de Raad van State: in dat ontwerp van besluit worden de inkomensgrenzen gewijzigd om meer rekening te houden met de gezinssamenstelling.⁷

Op dit ogenblik geldt voor de aanpassingspremie van Wonen-Vlaanderen een maximumbedrag van 1250 euro per onderdeel. Het VAPH heeft de maxima die het terugbetaalt, opgenomen in de refertelijst.

Niet alleen het feit dat bepaalde premies op dit ogenblik rekening houden met het inkomen, en andere niet, maar ook de vaststelling dat de inkomensgrenzen nu zeer absoluut zijn, wordt vaak als onrechtmatig gevoeld. De indieners van deze conceptnota menen dat het aangewezen is te onderzoeken op welke manier die onrechtvaardigheid verholpen kan worden zonder dat het recht op zorggerelateerde tegemoetkomingen gehypothekeerd wordt. De invoering van een systeem met verschillende inkomensgrenzen (taperingsstelsel) wordt als een van de te onderzoeken pistes naar voren geschoven. De invoering van een dergelijk taperingsstelsel zou tegemoet kunnen komen aan de opmerking tijdens de hoorzitting van 7 februari dat, door de rigide inkomensgrenzen bij de aanpassingspremie, een beperkt verschil in inkomen een groot verschil in ondersteuning kan teweegbrengen.

Deskundige advisering bij woningaanpassingen

Aanpassingen aanbrengen aan een woning is verre van eenvoudig. Elke mens is anders en de aanpassing die voor de ene een goede oplossing is, is dat minder voor de andere. Bij ouderen is er immers veel vraag naar duidelijke informatie over woningaanpassingen, over het premiebeleid daarvoor en over de praktische aanpak van die aanpassingen. Mensen die eraan denken om aanpassingen aan hun woning aan te brengen met de bedoeling om langer thuis te kunnen blijven wonen, moeten een beroep kunnen doen op gedegen professioneel advies. Daarvoor moeten ze terecht kunnen bij instanties die op een objectieve en deskundige manier en vanuit een opgebouwde expertise in woningaanpassingen een dergelijk advies kunnen geven. Een voorbeeld van dergelijke instanties zijn de regionale dienstencentra.

Aandacht voor preventie en toegankelijkheid van de omgeving

In de inleiding werd er al op gewezen dat mensen bij de bouw of renovatie van een woning niet altijd stilstaan bij de mogelijkheid dat ze zelf of een huisgenoot op een bepaald moment minder mobiel en/of meer hulpbehoevend kunnen worden. Toch zouden ze op dat moment al met minimale inspanningen de woning kunnen voorbereiden op een mogelijke toekomstige verminderde mobiliteit. Daardoor zou op het moment dat die aanpassingen nodig blijken, de woning met beperkte kosten en kleinere werkzaamheden kunnen worden aangepast. Zeker wat van bij de nieuwbouw wordt gerealiseerd, is goedkoper dan wat door latere werkzaamheden moet worden aangepast. In het verleden heeft het Vlaams Parlement al verschillende initiatieven goedgekeurd die het belang van aanpasbaar bouwen onderstrepen.⁸ Inzetten op preventie blijft evenwel een wezenlijk aandachtspunt. Tijdens de

⁷ Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot instelling van een aanpassingspremie voor woningen (<https://www.vlaanderen.be/nl/nbwa-news-message-document/document/0901355780257953>)

⁸ Resolutie van Veerle Heeren, Luc Martens, Bart De Smet, Riet Van Cleuvenbergen, Mark Van der Poorten en Sonja Becq betreffende het bevorderen en ondersteunen van het meegroeiwonen (*Parl.St.* VI.Parl. 2001-02, nr. 1297/5).

Maatschappelijke beleidsnota. Wonen en zorg in Vlaanderen in 2020: visie en aanbevelingen. Motie van aanbeveling van Else De Wachter, Vera Van der Borght, Tom Dehaene, Elke Roex, Anne-Marie Hoebeke en Vera Jans (*Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2208/4).

Maatschappelijke beleidsnota. Wonen en zorg in Vlaanderen in 2020: visie en aanbevelingen. Motie van aanbeveling van Else De Wachter, Vera Van der Borght, Tom Dehaene, Michèle Hostekint, Dominique Guns en Dirk De Kort (*Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2208/5).

hierboven vermelde hoorzittingen werd duidelijk dat preventieve incentives rond het belang van levensloopbestendig bouwen nodig blijven en dat vooral jonge gezinnen warm gemaakt moeten worden om te bouwen en te renoveren volgens dat principe van het levenslang wonen. Het belang van preventie gaat overigens verder dan alleen de individuele bouwer en/of renoveerder. Er is ook een belangrijke rol weggelegd voor de overheid, zeker ook voor de lokale besturen, bijvoorbeeld voor de toegankelijkheid van de onmiddellijke leefomgeving. Een perfect aangepaste woning verliest immers aan belang als de mensen die ze bewonen, niet of zeer moeilijk naar buiten kunnen. Belangrijk in die zin is onder meer een drempelloze aansluiting van de woning op het publieke domein. Het basisprincipe moet zijn dat zoveel mogelijk drempels tussen woningen en publiek domein weggewerkt worden.

De indieners van dit voorstel van resolutie willen het belang van preventie uitdrukkelijk beklemtonen en willen vanuit die bekommernis de Vlaamse Regering er dan ook toe oproepen om te blijven inzetten op aanpasbaar bouwen.

De preventieve aandacht voor een leefomgeving die rekening houdt met zorgbehoevenden, is ook van groot belang bij de inrichting van de publieke ruimte en bij de zorgverlening. Ondanks doorgedreven inspanningen om de eigen woning aan te passen, zullen er steeds situaties zijn waarin een aanpassing onmogelijk is of financieel een te zware last zou betekenen. Daarom moet 'wonen in de eigen buurt bij zorgbehoevendheid' ook als richtsnoer gehanteerd worden voor het beleid.⁹

Soms worden de aanpassingen die werden gedaan in een woning slechts voor een beperkte tijd gebruikt, bijvoorbeeld omdat de zorgbehoevende voor wie de aanpassing werd gedaan, verhuist naar een woonzorgcentrum. Niet alle aanpassingen zijn definitief aan de woning verbonden. De indieners van dit voorstel van resolutie vinden het daarom aangewezen dat wordt onderzocht welke aanpassingen hergebruikt kunnen worden, zoals bijvoorbeeld een traplift of hellend vlak.

Katrien SCHRYVERS
Jelle ENGELBOSCH
Freya SAEYS
Tine VAN DER VLOET
Valerie TAELEMAN
Peter PERSYN

⁹ Voorstel van resolutie van Sonja Claes, Else De wachter, Lies Jans, Katrien Schryvers, Helga Stevens, Mia De Vits en Vera Jans betreffende de ontwikkeling van buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2347/1).

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:

- 1° het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap;
- 2° het ministerieel besluit van 3 december 2007 houdende herziening van de refertelijst inzake individuele materiële bijstand;
- 3° het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen;
- 4° het ministerieel besluit van 4 december 2003 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen;
- 5° het ministerieel besluit van 27 september 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen;
- 6° het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot instelling van een aanpassingspremie voor woningen;
- 7° het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie of verbetering van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning;
- 8° de omzendbrief HV 93/4 van 22 juli 1993 betreffende de toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen;
- 9° het voorstel van resolutie van Sonja Claes, Else De Wachter, Lies Jans, Katrien Schryvers, Helga Stevens, Mia De Vits en Vera Jans betreffende de ontwikkeling van buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen;
- 10° de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019;
- 11° de beleidsnota Wonen 2014-2019;
- 12° het VN-Verdrag van 13 december 2006 inzake de Rechten van Personen met een Handicap, dat het gelijke recht beklemtoont van alle personen met een handicap om in de maatschappij te wonen met dezelfde keuzemogelijkheden als anderen;
- 13° het belang van een aangepaste woning in het streven om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen;
- 14° de vaststelling dat heel wat woningen van ouderen verouderd zijn en niet aangepast zijn aan hun verminderde mobiliteit;
- 15° de behoefte aan een volwaardig beleid voor het langer thuis wonen;
- 16° de noodzaak om maximaal tegemoet te komen aan de wens van iedereen om zo lang mogelijk in de eigen woning en in de eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen;
- 17° de noodzaak om een buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen te ontwikkelen;

- overwegende dat:
 - 1° uit de Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten 2018-2035, die Statistiek Vlaanderen op 28 februari 2018 heeft bekendgemaakt, blijkt dat:
 - a) het aantal 65-plussers tussen 2017 en 2027 met meer dan 22 procent zal groeien;
 - b) het huidige aandeel van 20 procent 65-plussers in de bevolking zal oplopen tot 23 procent in 2027;
 - c) het aantal alleenwonende 65-plussers tussen 2017 en 2027 zal stijgen met 20 procent, waarbij:
 - i) het aantal alleenwonende 65-79-jarigen zal toenemen van 203.000 tot 247.000;
 - ii) het aantal alleenwonende 80-plussers zal toenemen van 151.000 tot 180.000;
 - 2° mensen zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen, ook als ze zorgbehoevend zijn of minder mobiel worden, wat naast inspanningen op het vlak van thuis- en gezinszorg ook specifieke initiatieven vereist op het vlak van wonen;
 - 3° een aangepaste woning zorgt voor een veiliger gevoel, een verlaging van valincidenten en een kleinere noodzaak tot ondersteuning, wat een geringere belasting van de mantelzorger betekent;
 - 4° het bestaan van een grote verscheidenheid aan premies bijdraagt aan het principe van het levenslang wonen in eigen huis voor ouderen;
 - 5° het bestaan van die grote verscheidenheid aan premies, elk met hun eigen specifieke voorwaarden, het voor de ouderen in kwestie niet eenvoudig maakt om het overzicht te behouden en uit te maken op welke premies ze al dan niet recht hebben;
 - 6° bij de bouw en de renovatie van een woning nog te weinig rekening gehouden wordt met elementen van levensloopbestendig bouwen en wonen;
 - 7° het bestaan van absolute inkomensgrenzen ervoor zorgt dat een klein verschil in inkomen een groot verschil in ondersteuning kan uitmaken;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
 - 1° vanuit het belang van preventie een actieplan uit te werken dat mensen ertoe aanzet om bij de bouw en de renovatie van hun woning het principe van het levenslang wonen of het meegroeiwonen te hanteren; professionelen in de bouw, zoals aannemers of architecten, sensibiliseert rond levenslang wonen en daarbij ook het belang van de toegankelijkheid van de onmiddellijke woonomgeving op te nemen;
 - 2° in samenwerking met de al bestaande initiatieven, de verdere uitbouw van deskundige en professionele adviesverlening bij woonaanpassingen te garanderen en te onderzoeken hoe de informatie en adviesverlening lokaal toegankelijk kan worden gemaakt;
 - 3° te onderzoeken hoe de procedures voor het verkrijgen van de bestaande aanpassingspremies kunnen worden vereenvoudigd om de onderbenutting van de premies terug te dringen;
 - 4° te onderzoeken in welke mate de bestaande aanpassingspremies in één systeem met twee stelsels kunnen worden samengebracht:
 - a) een eerste stelsel voor alle ondersteuning die te maken heeft met het aanpasbaar maken van een woning zodat mensen in staat zijn om zo lang mogelijk op een comfortabele manier in hun eigen woning te blijven wonen;
 - b) een tweede stelsel voor alle ondersteuning die te maken heeft met het verbeteren van de kwaliteit en de structuur van een woning;

- 5° daarbij na te gaan in hoeverre het aangewezen is om voor aanpassings- en verbeteringswerken te werken met een offerte die de meerkosten van de aanpassingen en verbeteringen aangeeft;
- 6° te onderzoeken bij welke premiestelsels binnen de beschikbare budgettaire marges afgestapt kan worden van absolute inkomensgrenzen en te onderzoeken of die grenzen vervangen kunnen worden door een systeem met verschillende inkomensgrenzen, zonder dat het recht op zorggerelateerde tegemoetkomingen gehypothekeerd wordt;
- 7° te onderzoeken welke aanpassingen hergebruikt kunnen worden, bijvoorbeeld voor trapliften, hellende vlakken enzovoort.

Katrien SCHRYVERS
Jelle ENGELBOSCH
Freya SAEYS
Tine VAN DER VLOET
Valerie TAELEMAN
Peter PERSYN